

[73]

ג'זר (جزر), קוראים אותו בערבית "אל צבאחיה" (ضباحيه) (ה"שני" – ארגמן),
ברומית בישנאקה (visnaga), בפרסית אַסְטֶפְלִינָה (اسطقلينه), בספרדית "איספנארייה"
ושמו ג"כ "נְהַשֵּׁל" (نهشل או نهشك). שמו של המין המדברי שלו הוא בחאֶרְנָה (?)
(לגארנָה?) (بحرنه) (חרחבינה). [השווה: 94, 258].

הנהגה, ג' 11; פרקים, כ"א 80;

ג'זר – אַסְטֶפְנִינִין (גזר) ירוש' דמאי כ"ב. *Daucus carota* L.

[94]

דוקן (דوق). רוב המפרשים אמרו, שזהו זרע הגזר המדברי. היות ומוצאים בכתבי יד של גלינוס על הרפואות המורכבות, שהזרעים של הגזר המדברי וה"דוקן" מזדהים, אמרו, שאלה הם הזרעים של מין גזר אחר. המחברים האחרונים אצלנו בוחרים [לומר] שהם הם הזרעים של "אל אַחְלָה" (الأخلة), הוא אותו צמח המשמש רפואה לשינים, והידוע היטב אצל אנשי המערב תחת השם ה"מסריח" (אל מונתינה المتينة) והנשרף בתוך התנורים. (השווה ע' 73).

טמים, 211;

דוקן – אסטפניני, גזר מדברי וכדומה. *Daucus carota* L.

[258]

נֶהֱשֵׁךְ (نهشك), הוא הגור המדברי (الجزر البري) [השווה: 94, 73].

נֶהֱשֵׁךְ - גור מדברי. *Daucus carota* L. var. *Boissieri* Wittm.

גזר

פ י ש ט נ ג א

Carotte, Daucus carota L. جزر (בזר)

הרמב"ם "שמות" עג: גזר. קוראים אותו בערבית: אל צבאטיה, רומית: בסנאקה (visnaga pastinaca), פרסית: אסטפלינה, ספרדית: אספנאריה, שמו גם כן נהשאל. שמו של המין המדברי בחארינה (לגארנה?) (= "חרחבינה" שבמשנה פסחים ב.ו. תוספתא שביעית ה.ג.). אסטפלינה אינו פרסית אלא יוונית σταφυλῖνος. נהשל, שם פרסי למין המדברי. במקום אחר (צב) הוא קורא "דוקוס" רק לזרעים של הגזר המדברי, הנקרא בעוד מקום אחר (רנח) נחשך (נחשל).

בתלמוד הירושלמי: איסטפניני (= σταφυλῖνος) Pastinaca (מעשרות ב.ד.). אסף (154): עשב הנקרא דוקוס, עליו רכים, שרשיו מתוקים, מועיל נגד קשיי השתן. כאב הכליות וכל מיני שיעול, טוב נגד סמים ונשיכות נחש, מרפא גם יריקת דם או השתנת דם כששותים ממיצו דרכמון בכל יום. א.ר. (159): פשטינגה הוא אל גזר. שני מינים, מדברי וגני... מועיל למשגל... המדברי נקרא גם דוקוש.

היום בארץ ישראל اسطفلين = פסטינק מדברי, جزر = גזר גני.

M.M.73,94,258. Lw III.447